

ZARZĄDZENIE NR 43 / 2015
Wójta Gminy w Łącku
z dnia 22 maja 2015 roku

w sprawie: zmiany Zarządzenia Nr 39/2014 Wójta Gminy Łąck z dnia 21 maja 2014 roku dot. prowadzenia ewidencji zabytków, znajdujących się na terenie Gminy Łąck

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.), art. 22 ust. 4 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 15446 ze zm.), § 12, § 17, § 18 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011r. Nr 113, poz. 661) zarządza się co następuje:

§ 1.

Zmienia się Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 39/2014 Wójta Gminy Łąck z dnia 21 maja 2014 r. w zakresie karty adresowej zabytku nieruchomego Zespołu Pałacowo-Parkowego, której nadaje się brzmienie zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§ 2.

Wykonanie Zarządzenia powierza się Zastępcy Wójta Gminy Łąck.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 22 maja 2015 r.

§ 4.

Zarządzenie podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Łąck.

WÓJT
Zbigniew Białecki

3. Miejscowość

4. Adres

5. Przynależność administracyjna

województwo mazowieckie

powiat płocki

gmina Łąck

6. Formy ochrony

wpis do rejestru zabytków pod nr:
1150 z 22.05.1975 (pałac i park)
544 z 16.12.1985 (dwór)
461 z 16.09.1978 (kaplica św. Piotra i
Pawła)
1151 z 22.05.1975 (czworaki)

7. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Mirosława Anna Sieczkowska, 22 maja 2015r.

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

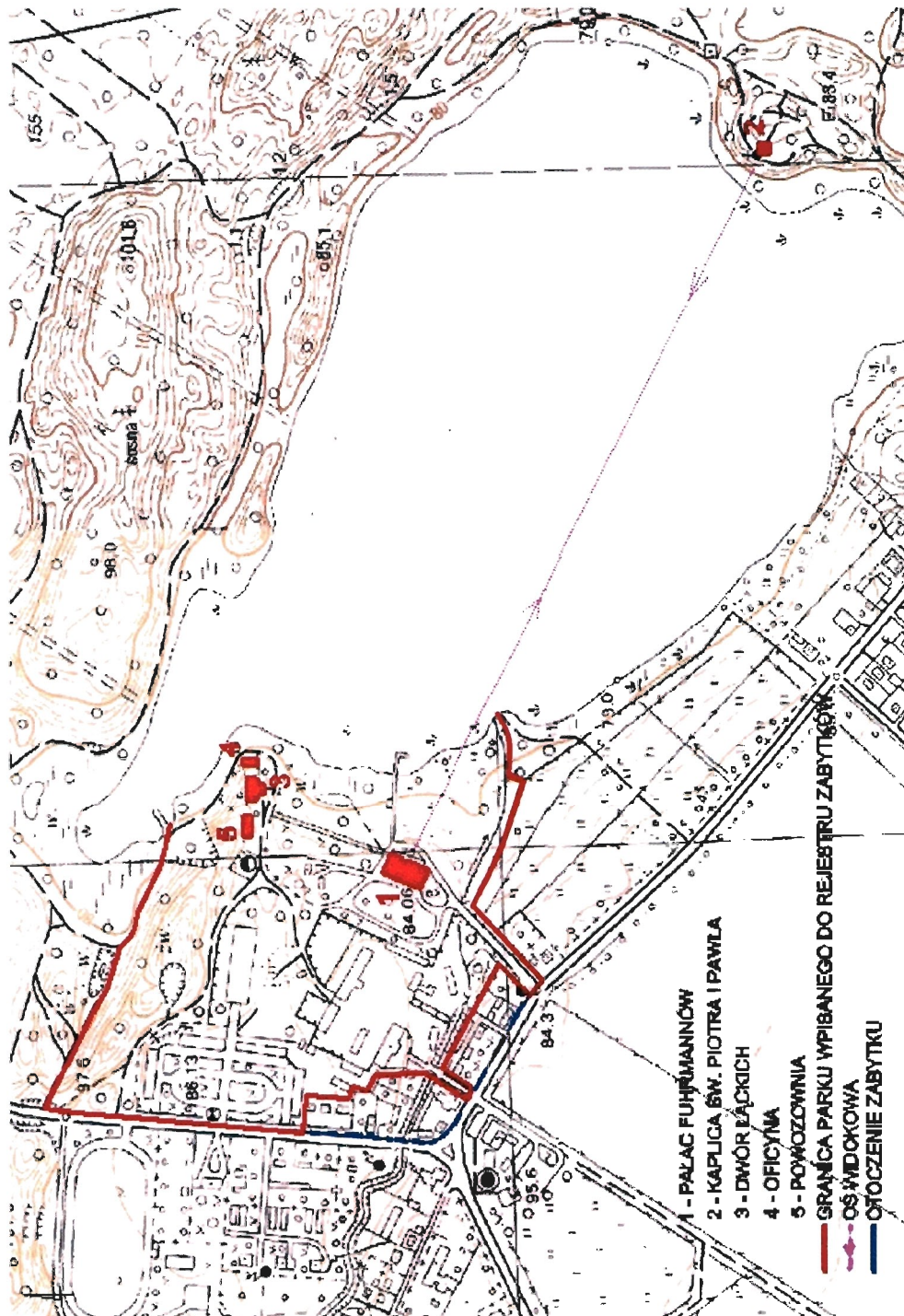
2. Czas powstania

pocz. XIX w. (park),
1872-1873 (pałac, kaplica)

1. Nazwa

ZESPÓŁ PALACOWO-PARKOWY

8. Fotografia

Nr ewidencyjny działki: 3/1;3/2;3/3;22/53;22/54;92/1;30/3;30/5	Własność: prywatna/państwowa	Stan zachowania: dobry
Rodzaj użytkowania: prywatne i państwowe	Współrzędne geograficzne: N: 52°27'58.99" E: 19°37'1.81"	Rodzaje zagrożeń:

Historia

Łąck (dawniej Lanczko 1353, Łacko, Łaczysko) osada należąca pierwotnie do norbertanek plockich uzyskała w 1371 r. zgodę Siemowita III na lokację wsi na prawie niemieckim. W 1 pol. XIX w. dobra Łack należały do rodziny hrabiów Łackich. Po 1863 r. w ramach represji po powstaniu styczniowym, zostały one skonfiskowane przez władze carskie i przekazane Robertowi Fuhrmanowi łowczemu dworu carskiego cara Aleksandra II, dyrektorowi Wydziału Przychodów i Skarbu. (który otrzymał za zasługi w powstaniu styczniowym majorat brwileński - Łack należał do tego majoratu). W 1872 r. dobra dziedziczył jego syn, Mikołaj Fuhrman i jego żona Luiza z Tennerów. Na terenie dawnego założenia dworsko-parkowego położonego nad Jeziorcem Łackim Dużym, prawdopodobnie na miejscu rozebranego dworu Łackich, Mikołaj zlecił budowę nowej siedziby – pałacu murowanego wg projektu architekta Kornelego Gabrielskiego. Pałac wzniesiono w 1872-1873 w popularnym w 2 poł. XIX w. i często stosowanym w siedziach wiejskich, stylu neorenesansowej willi włoskiej. Nowy właściciel dokonał rozbudowy całego założenia pałacowo-parkowego – na terenie powiększonego w kierunku zachodnim, wzbogaconego nowymi nasadzeniami i nieco przekształconego parku - prócz pałacu powstaje, świątynia dumania, mostek na cieku wodnym a po przeciwnej stronie jeziora, kaplica grobowa Fuhrmanów. Rozbudowie ulega również folwark. W 1884 r. majątek liczył 720 morgów ziemi ornej, 2700 - lasu, 360 - wód. Była tu gorzelnia, serownia, cegielnia. W Łacku wzniesionych było 28 domów w tym 10 murowanych, mieszkało 308 mieszkańców. Mikołaj Fuhrman był właścicielem majątku obejmującego Łacko. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. majątek przeszedł na własność państwa polskiego i pozostał w zarządzie Ministerstwa Rolnictwa. Część majątku obejmująca założenie pałacowo-parkowe była użytkowana przez gospodarstwo rolne (do 1938 r.), część oddano lasom państwowym, na części utworzono w 1923 r. Państwowe Stado Ogierów. W pałacu mieszkał prawdopodobnie dyrektor stadniny. Od 1938 r. pałac z parkiem, dworkiem oraz 8-hektarowym warzywnikiem i pasem 100 m wokół jeziora został przeznaczony na letnią siedzibę marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego. Wiadomo, że w pałacu w Łacku bywał generał Władysław Anders – w nocy z 8 na 9 września 1939 r. wydal stąd rozkaz wysadzenia mostów w Plocku. W czasie II wojny światowej zespół pałacowo-parkowy i stadninę przejęli Niemcy, a po wojnie - Państwowe Nieruchomości Ziemskie. W latach 1947-50 pałac użytkowała Rada Ministrów, a następnie, aż do I. 80 XX w. zarządzał nim Fundusz Wczasów Pracowniczych. Od 1989 r. zespół pałacowo-parkowy był w zarządzie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Od 1999 r. park i pałac stanowi własność prywatną. Od 1993 r. zespół stajni hodowlanych a od 1995 r. podwórze folwarczne należą do Stada Ogierów w Łacku Sp. z o.o.

Bibliografia:

- Dzieje Gostynina i Ziemi Gostynińskiej, pod red. M. Chudzyńskiego, Warszawa 1990.*
Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. Dawne Województwo Warszawskie. Dawny Powiat Gostynin. Oprac. J. Gałicka, H. Szygielńska, Warszawa 1975, Tom X. Zeszyt 3, s.24.
Karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa. Zespół Państwowego Stada Ogierów w Łacku, oprac. M. Bobrowska, 1995.
Libicki M., Libicki P., Dwory i pałace wiejskie na Mazowszu, Poznań 2009.
Sokołowski M., Dokument. Leśniczówka w Korzeniu jaką pamiętam, w: Nasze Korzenie, Półrocznik Muzeum Mazowieckiego w Plocku, 2013, Nr 4.

Opis

Założenie pałacowo-parkowe rozciąga się wzdłuż zachodniego brzegu Jeziora Łackiego Dużego, w jego części północnej. Składa się z murowanego pałacu z 1872-1873 r. wzniesionego jako kolejna siedziba właścicieli majątku, w centralnej części parku krajobrazowego założonego w pocz. XIX w. a przekształconego i powiększonego w 4 ćw. XIX w. Do pałacu i na teren parku prowadzi aleja kasztanowca od poł-wsch. (od strony drogi Łack-Gabin). Pałac usytuowany jest wzdłuż linii brzegowej jeziora i z jego tarasu oś widokowa łączy go kompozycyjnie z położoną na przeciwnym brzegu kaplicą pałacową św. Piotra i Pawła (obecnie św. Huberta) z 1872-1873 r. Również z kaplicy można obserwować pałac – tym samym wzajemne relacje przestrzenne i widokowe zamierzone przez architekta zostały do dziś zachowane. W północnej części zespołu, na niewielkim wzniesieniu, zlokalizowany jest murowany eklektyczny dwór z poł. XIX w., okryty literaturze jako dworek Łackich. W jego sąsiedztwie, od zachodu znajduje się murowana dawna stajnia cugowa, a od wschodu murowana oficyna (obecnie przebudowana na hotelik). W części zachodniej, na terenie wydzielonym z dawnego założenia rezydencjalnego Fuhrmanów, zlokalizowany jest zespół stajni i budynków gospodarczych Państwowego Stada Ogierów pochodzący z lat 1923-1924 oraz lat 30 XX w. W części południowo-zachodniej zachowały się pozostałości folwarku częściowo otoczone murem: wokół czworobocznego podwórza zlokalizowana jest zabudowa gospodarza pochodząca z okresu międzywojennego (budynek folwarczny i obora) oraz obiekty powojenne. Na teren podwórza folwarcznego, od drogi Łack-Gabin, prowadzi dawna aleja obsadzona kasztanowcami. Na obrzeżach południowo-zachodnich dawnego zespołu pałacowo-parkowo-folwarcznego, na terenie dawnego przyfolwarcznego osiedla mieszkalnego, usytuowane są dwa czworaki – obecnie częściowo przekształcone.